

Χωριζόμενα ή σύνθετα ρήματα (trennbare Verben)

A. Τα σύνθετα ρήματα σχηματίζονται στα γερμανικά από ένα πρόθεμα και το απλό ρήμα (είτε ομαλό είτε ανώμαλο).

B. Το πρόθεμα μπορεί να είναι μία πρόθεση (π.χ. an), ένα επίρρημα (π.χ. zurück: πίσω, wieder: ξανά) ή ακόμα και ρήμα! Θα τις δούμε τις περιπτώσεις ξεχωριστά. Δεν θα εξαντλήσουμε όλες τις περιπτώσεις και δεν θα επεκταθούμε/θώ σε επιπλέον λεπτομέρειες, που αφορούν σε αρκετά προχωρημένο επίπεδο εκμάθησης της γερμανικής γλώσσας.

Η «φιλοσοφία»

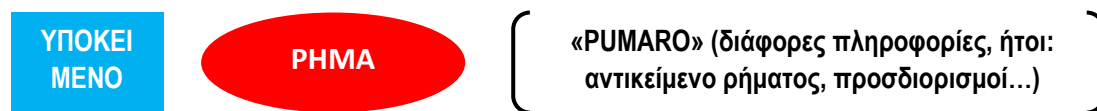
Ας πάρουμε για παράδειγμα το απλό ρήμα *stehen*, το οποίο σημαίνει *στέκομαι*. Αν αυτό το ρήμα συνδεθεί, πάρει ως πρόθεμα την πρόθεση *auf*, τότε δημιουργείται ένα άλλο, καινούργιο ρήμα και με νέα σημασία: το *aufstehen*, που σημαίνει *σηκώνομαι-ξυπνάω*. Το ίδιο συμβαίνει π.χ. και με το *rufen* (φωνάζω, καλώ κάποιον φωνάζοντάς τον). Αν πάρει ως πρόθεμα την πρόθεση *an*, τότε παράγεται το *anrufen*, που σημαίνει *τηλεφωνώ*. Υπάρχει, βέβαια, και η περίπτωση όπου το πρόθεμα είναι ένα άλλο ρήμα! Συνήθως συναντάμε τα ρήματα *spazieren gehen*: *πάω βόλτα*, *kennen lernen*: *γνωρίζω κάποιον, κάνω γνωριμία*. Αυτό σημαίνει ότι όποτε συναντάμε χωριζόμενα, τα μαθαίνουμε κανονικά ως καινούριες λέξεις!

Προθέματα

Με προθέσεις	Με επιρρήματα
ab	wieder
an	zurück
auf	fern
aus	her
bei	hin
ein (προέρχεται από την πρόθεση <i>in</i>)	κ.α.
mit	
nach	
zu	

Τα χωριζόμενα ή σύνθετα ρήματα στην πρόταση

Μας είναι ήδη γνωστό ότι στην κύρια (καταφατική) πρόταση το ρήμα καταλαμβάνει ΠΑΝΤΑ τη **2^η ΘΕΣΗ**. Ας θυμηθούμε τώρα το ...«Γάτιο ευαγγέλιο»:

Θέλω τώρα να πω στα γερμανικά την πρόταση «Ο *Stefan* τηλεφωνεί στην *Ilse*». Το ρήμα τηλεφωνώ είναι *anrufen*.

Αν θεωρήσω ότι το *anrufen* είναι ένα απλό ρήμα, τότε θα γράψω την πρόταση ως εξής: Stefan anruft Ilse:

Stefan anruft (Ilse)

Όμως η πρόταση αυτή είναι συντακτικά λάθος! ΔΙΟΤΙ: Ακριβώς επειδή το ρήμα είναι χωριζόμενο, αυτό σημαίνει ότι το πρόθεμα -συγκεκριμένα η πρόθεση *an-* θα φύγει, θα αποκοπεί από το ρήμα *rufen* και θα πάει στο τέλος της πρότασης. Δηλαδή η πρόταση θα έχει τη μορφή:

Stefan ruft (Ilse) an

Ποια ρήματα δεν είναι χωριζόμενα ή σύνθετα

Ρήματα με τα προθέματα **be, ver, er, zer, emp, ent, miss, wider** ΔΕΝ ΧΩΡΙΖΟΝΤΑΙ.

Παράδειγμα

suchen: ψάχνω, γυρεύω. Μπαίνει το πρόθεμα **be** και δημιουργείται ένα καινούριο ρήμα, το *besuchen*: επισκέπτομαι.

Ich suche (Ilse) be ΛΑΘΟΣ!

Ich besuche (Ilse) ΣΩΣΤΟ!

Τι γίνεται όμως όταν το βασικό ρήμα της πρότασης είναι **Modalverb**;

Το **Modalverb** ως «δυνατό ρήμα» θα καταλάβει κανονικά τη 2^η θέση μέσα στην πρόταση και το χωριζόμενο θα πάει στο τέλος ενωμένο ως απαρέμφατο.

Ich muss (Ilse) anrufen

Και, φυσικά, σε καμία περίπτωση δεν θα πω

Ich muss (Ilse) rufen an ΛΑΘΟΣ!

Πότε πάλι ΔΕΝ χωρίζεται το χωριζόμενο;

Το χωριζόμενο ρήμα ΔΕΝ χωρίζεται όταν είναι ρήμα μιας δευτερεύουσας πρότασης. Ας πάρουμε για παράδειγμα μια δευτερεύουσα αιτιολογική πρόταση, που εισάγεται με τον σύνδεσμο *weil* (διότι).

Ich gehe früh schlafen,

